

ПРАВИЛА ЦИТИРАЊА И НАВОЂЕЊА ЛИТЕРАТУРЕ

- 1) **Литература и извори** цитирају се и наводе на језику и писму којим су написани.
- 2) У тексту, одговарајућа **напомена** (коментар, библиографска референца или извор) пише се у дну странице као фуснота.
- 3) У напоменама, ако је текст на српском језику употребљавати опште скраћенице: в. (види), уп. (упореди); *исто*; *нав. дело* (наведено дело); *исти/иста*; ур. (уредник), прир. (приређивач), прев. (преводилац), Анон./ (Аноним). Скраћенице стр. односно рр. за број странице се не користе.
- 4) Ако је текст дат на енглеском језику, користити латинске скраћенице: в. – v, уп. – cf, *исто* – *ibid*, *нав. дело* – *op. cit*, *исти/иста* – *idem/eadem*, и др. – et al, ур./прир. – ed. (eds), прев. – trans, Анон. – Anon, нап. – not, кат. бр. – cat. n, сл. – sq, нпр. – e.g, тј. – i.e, итд. – etc. За овај тип скраћеница није потребно писати разрешења у листи скраћенице.
- 5) Приликом првог навођења у тексту, коментару у напомени или легенди уз илустрацију на српском језику, страна имена неопходно је навести у ћириличној транскрипцији, а затим у оригиналној ортографији у загради, на пример: ... Ланди Шила (*Landi Sheila*) ...

КЊИГЕ

Монографије, укључујући каталоге изложби, енциклопедије и друго:

1) Ауторизоване књиге:

-један аутор:

Фуснота, каталожке јединице, слике, табле и друго: Иницијал имена, презиме, наслов књиге (италик), место издања, година издања, број странице.

Пример:

У напомени: О. Перовић, *Петар Лубарда 1907-1974*, Галерија Тиодоровић, Подгорица, 2007, 8.

У референцама: презиме, име, наслов књиге (италик), издавач, место издања, година издавања.

Пример: Перовић, Олга, *Петар Лубарда 1907-1974*, Галерија Тиодоровић, Подгорица, 2007.

На даље, приликом навођења литературе или цитирања, у фуснотама, напоменама у тексту или референцама, редослед писања остаје исти. Разлику чини оно што се додаје (умеће или пише на крају) ради бољег дефинисања коришћеног штива.

-два или три аутора:

Између имена првог и другог или другог и трећег аутора у библиографској јединици на српском језику треба да стоји везник **и/и** (у складу са писмом на којем је књига објављена). За књиге на страном језику, између имена првог и другог или другог и трећег аутора користи се латински везник *et*. Исто се поступа и приликом навођења у референцама.

-четири и више аутора:

За књиге на српском језику које имају четири и више аутора, у напоменама и референцама наводи се само име првог аутора са наставком **и др./i dr.** (у складу са писмом на којем је књига објављена). За књиге на страним језицима у наставку првог имена користи се скраћеница **et al.**

Скраћенице **итд.**, односно **etc.** користе се у случајевима када има више од три суиздавача или места издања, односно после навођења првог издавача или места издања.

2) Књиге објављене у електронском облику:

Цитирају се и наводе на исти начин као штампане књиге, али се на крају додаје пуна веб адреса са <http://...>, а у референцама и напомена о датуму када је приступљено, у угластој загради, нпр: [28.5.2021].

3) Књиге са придодатим именом уредника, приређивача или преводиоца:

Одмах после наслова књиге навести име. На пример: приредио (прир.), превео (прев.), уредио (уред.) па иницијал имена и презиме, остало се пише исто.

4) Књиге цитиране и наведене према имену уредника, приређивача или преводиоца:

После имена аутора писати **и/и** или **et** (у зависности од језика на којем је писано) написати име (на пример уредника) и у малој загради (**ур**).

У напоменама: **и/и** односно **et**, иницијал имена, презиме и у загради (**ур.** или **прев.** или...).

У референцама: исто тако.

5) Књиге без назначеног аутора цитирају се и наводе према наслову:

Пример:

У напоменама: назив (на пример) лексикона, место издавања, година издавања, број странице односно страница.

У референцама: назив (на пример) лексикона, издавач, место издавања, година издавања.

6) -Стари словенски наслови транскрибују се у ћирилицу према данашњем правопису.

-Књиге и радови писани грчким алфабетом, цитирају се и наводе у изворном облику у напомени, а у Литератури са латиничном транслитерацијом у угластој загради (применити: **Translation Chart of the Library of Congress**).

7) Поглавља, одељци или радови у књизи, каталогу, енциклопедији, зборнику радова и сл:

Пишу се под знацима навода, уз употребу прилога **у:/u:** или **in:** (у складу са писмом и језиком на којем је библиографска јединица објављена): име аутора, назив рада (под наводницима), **у/i/in** (где се налази - италики), остало се пише исто.

У напоменама: М. Благојевић, „Археолошки локалитет Ђурђевића Брдо – заштитна археолошка ископавања и истраживања на подручју рударског басена Колубара“, у: *Гласник друштва конзерватора Србије 44*, ур. Н. Лајбеншпергер, Београд 2020, 61.

У референцама: Благојевић, Мирјана, „Археолошки локалитет Ђурђевића Брдо – заштитна археолошка ископавања и истраживања на подручју рударског басена Колубара“, у: *Гласник друштва конзерватора Србије 44*, ур. Н. Лајбеншпергер, Друштво конзерватора Србије, Београд, 2020, 59-65.

8) Уводи, предговори и поговори у књигама:

У напоменама: Б. Богдановић, предговор, у: З. Петровић, *Трагајући за архитектуром*, Београд, 1981, 5.

У референцама: Богдановић, Богдан, предговор, у: Петровић, Зоран, *Трагајући за архитектуром*, Архитектонски факултет, Београд, 1981, 5-6.

РАДОВИ СА НАУЧНИХ СКУПОВА, КОНГРЕСА И РЕФЕРАТИ

У напоменама: Иницијал имена, презиме, наслов реферата односно рада (под наводницима), у: назив научног скупа или конгреса са местом и датумом одржавања (италик), ур. иницијал имена, презиме, место издања, година, број странице односно страница.

Пример: С. Лазић, „Конзервација и рестаурација слике Ружичасти сан Влаха Буковца“, у: *Зборник радова међународне колоније конзерватора, рестауратора и музејских радника, стручно-научни скуп, Сирогојно, јун 2021*, ур. А. Тодоровић, Сирогојно, 2021, 18.

У референцама: презиме, име, наслов реферата односно рада (под наводницима), у: назив научног скупа или конгреса са местом и датумом одржавања (италик), ур. иницијал имена, презиме, издавач, место издања, година, број страна.

Пример: Лазић, Сања, „Конзервација и рестаурација слике Ружичасти сан Влаха Буковца“, у: *Зборник радова међународне колоније конзерватора, рестауратора и музејских радника: стручно-научни скуп, Сирогојно, јун 2021*, ур. А. Тодоровић, Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно, Сирогојно, 2021, 15-21.

ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ И МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ

У напоменама: цитирати по истом принципу као и књиге, али са назнаком о врсти рада (докторска дисертација, магистарски рад...) одмах после наслова и у малој загради, месту и години када је одбрањен.

Пример: Д. Булић, *Насеља и становништво „земље“ Моравице (14.-средина 16. века)*, (докторска дисертација), Београд, 2014, 45, 59.

У референцама: уместо места издања и издавача пише се назив универзитета, факултета и година када је дисертација или теза одбрањена.

Пример: Булић, Дејан, *Насеља и становништво „земље“ Моравице (14.-средина 16. века)*, (докторска дисертација), Филозофски факултет Универзитета у Београду, 2014.

ПЕРИОДИКА

-Штампани часописи:

У напоменама: Иницијал имена, презиме, наслов рада (под наводницима), назив часописа (италик), број часописа, година издања, број стране односно страна.

У референцама: Презиме, име, наслов рада (под наводницима), назив часописа (италик), број часописа, година издања, стране од-до на којима се чланак налази.

-Бројеве часописа увек писати арапским цифрама.

-За часописе који нису општепознати или часописе чији су називи слични или исти, иза назива и броја часописа у загради навести и место издања.

-Електронски часописи:

Чланци преузети из електронских часописа наводе се на исти начин као и они из штампаних часописа.

У напоменама се на крају додаје пуна веб адреса са <http://...>,

У референцама: Поред веб адресе са <http://...>, додати и датум када је приступљено, у угластој загради, нпр: [28.5.2021].

ПОПУЛАРНИ МАГАЗИНИ, ЧАСОПИСИ, КАЛЕНДАРИ И НОВИНСКИ ЧЛАНЦИ

-ауторизовани новински чланци:

У напоменама: Иницијал имена, презиме, наслов чланка (под наводницима), назив магазина или часописа (италик), датум (арапским цифрама).

У референцама: Презиме, име, наслов чланка (под наводницима), назив магазина или часописа (италик), датум (арапским цифрама).

-неауторизовани новински чланци:

И у напоменама и у референцама писати исто као код ауторизованих чланака, уместо имена писати Анонимус (анон.) и после назива часописа у малој загради писати место издавања.

Пример: Анон, „назив чланка“, Политика (Београд), 28.5.1988.

-популарни годишњаци (илустровани календари):

У напоменама: Иницијал имена, презиме, наслов текста (под наводницима), Назив годишњака или илустрованог календара (италик), број, место издања, година, број стране односно број страна.

У референцама: Презиме, име, наслов текста (под наводницима), Назив годишњака или илустрованог календара (италик), број, издавач, место издања, година, број стране односно број страна.

-Ако напомена упућује искључиво на илустрацију из илустрованог календара:

У напомени: назив фотографије (италик), место издања, година и број стране.

У референцама: назив фотографије (италик), две тачке (:), назив календара (италик), издање..., место, година и број стране.

ИЗВОРИ

-објављени извори

У напоменама: Иницијал имена, презиме, наслов књиге (италик), ур./прир./прев. иницијал имена, презиме, место издања, година, број стране/а, број реда или редова или стиха.

У референцама: Презиме, име, наслов књиге (италик), ур./прир./прев. иницијал имена, презиме, издавач, место издања, година.

-необјављени извори:

Цитирати и наводити од општег ка посебном, на начин на који су систематизовани у институцији или фонду у којем се чувају.

У напоменама: цитирати у скраћеном облику.

У листи извора: име архива, име фонда (број/сигнатура), број кутије и/или фасцикле, сигнатура/број документа, назив или садржај документа (италик), датум или година.

ЛИТЕРАТУРА

На крају основног текста, прилаже се списак библиографских јединица цитираних у напоменама, на језику и писму на којима су објављене, према азбучном реду презимена аутора (без обзира на језик и писмо на којем су објављене). Различита дела истог аутора наводити према хронологији публикација. Различита дела истог аутора објављена исте године наводе се према азбучном реду наслова (у оквиру исте године). Према азбучном реду наслова наводе се и неауторизована дела (без назначеног аутора). За текст писан на енглеском језику следи абецедни ред навођења библиографских јединица у Литератури.

ИЗВОРИ

После списка литературе, у оквиру посебног одељка Извори, наводи се листа коришћених докумената и друге грађе из архива, приватних и јавних документационих фондова. Примарно, класификују се према пореклу, по азбучном реду назива установе или фонда, а наводе на писму и језику којим су писана, према хронолошком реду. Различита докумената са истим датумом или годином наводе се према азбучном реду назива или садржаја сваког појединачног документа (у оквиру истог датума или године). За текст писан на енглеском језику следи абецедни ред.

СКРАЋЕНИЦЕ

После списка извора, у оквиру посебног одељка Скраћенице, навести разрешење скраћеница коришћених у основном тексту, напоменама, списку литературе и извора, према азбучном реду. За текст писан на енглеском језику примарно следи абецедни ред. Разрешење скраћеница се, ради лакшег читања, може дати и у току писања текста: у загради одмах иза скраћенице или у фусноти на дну странице. Овакво разрешење се користи само први пут приликом употребе скраћенице.